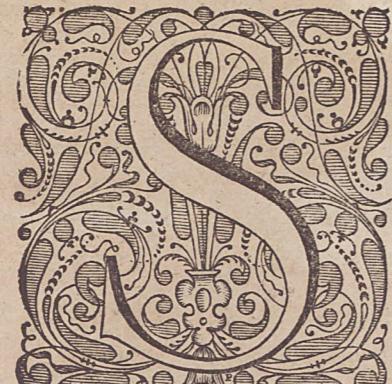

Z E L A N D I A

C O M I T A T V S.

*An Zelan-
di Mattia-
ci sint.*

VNT qui Zelandos contendant fuisse Mattiacos, Cornelio Tacito celebratos his verbis, libro de moribus Germanorum : *Eft in eodem obsequio Mattiacorum gens, Batavis similes, ni- si quod ipso terra sue solo ac cælo acrius animantur.* Verum si quis attentius rimari volet Taciti verba antecedentia & subsequentia, inveniet sane, Mattiacos in Germania olim consedisse, & quidem, ut addit ille, trans Rhenum. Quin & illud colligetur, Mattiacos denominatos fuisse à Mattiaco, imo Mattio, urbe Germaniae & provinciæ Hassiæ, urbe Ptolemæo nota, & calidis fontibus celebri. unde Plinius libro 31, cap. 2, *Sunt & Mattiaci in Germania fontes calidi trans Rhenum, quorum haustus triduo fervet, circa marginem vero pumicem faciunt aqua.* Et Martialis :

*Si mutare paras longe vos cana capillos,
Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.*

At ubi queso in universa Zelandia mari undique cineta reperias fontes istiusmodi calidos? *Arborici.* Sunt qui dicant eas insulas esse, quas prisci Arboricas dixerunt. Vide quæ prolixè super hac disputat Philippus Cluverius in suo de tribus Rheni alveis opere : in quo contendit Zelandos Taxandros esse, & Zelandiam Taxandriam. Quidam insulas hasce suspicantur easdem esse, quas Cæsar efficere tradit Rhenum, multis capitibus in Oceanum influentem. Cornelius Battus visa sibi commemorat monimenta quædam antiqua, in quibus proscriptum es-*Taxandi.* set, Zelandiam, anno circiter primo à nato humani generis Redemptore, & aliquamdiu post, aliud nihil fuisse, quam perpusillas aliquot insulas, fossis quidem distinetas, sed cultoribus vacuas. Ioannes Reygersbergius, rerum Zelandicarum chronographus, & cum eo alii quidam recentiores, ostendit plerasque has insulas, aut saltem proximas quasque, cohæsse olim videri cum Flandria, & ab ea, inusitata quadam maris tempestate, Scaldi novam viam aperiens, anno 938 fuisse avulsas. Zelandia nomen à Danis fluxisse creditur, qui nomen illud illi indidisse videntur de nomine Selandiæ, primariæ Regni Danici insulæ. Alias vocabuli etymologia manifesta est, quæ ex vocibus Zee & land, quasi terram marinam dixeris, componitur. Multis insulis hodie distinguuntur, inter Mosæ & Scaldis æstuaria atque ostia sparsis, quæ ad

Septentrionem habent Hollandiam, ad Ortum Brabantiam, versus Meridiem Flandriam, cæteris Oceanum Britannicum spectantibus.

Insulæ Zelandicæ hodie numerantur octo. *Divisio & numerus insularum.* Quatuor ultra Scaldis ostia Bataviam & Orientem versus ; quæ propterea dicuntur Orientales; Scaldia, Duvelandia, Tola, & Oresandia. Quatuor cis Scaldim, & versus Occidentem : Walachria, Zuytbevelandia, Nortbevelandia, & Wolferdyck. Harum octo, tres præcipuae cum Oceani æstu continenter luctantur, atque immensis summis adversus barbarum atque indomitum elementum se tuentur.

Aer Zelandiæ asperior, & quam vicinarum gentium minus salubris ; præsertim æstate, ob paludum & stagnorum graves halitus, & quod arboribus fere nuda sit. Zuytbevelandia tamen clementi admodum cœlo fruitur ; & in Walachria aer benignior multo atque clementior nostra memoria est factus, sive id frequentibus pomariis & arboribus, quæ hic in dies seruntur, sive remotiori alicui causæ ascribendum sit ; adeo ut luscina hodie, contra quam solebat, in Walachria canat. Soli incredibilis est ubertas, pingues ac glutinosæ glebæ, agri feracissimi cum aliarum frugum, tum tritici imprimis, quo nusquam gentium ponderosius & candidius nascitur. Profert item large caules sylvestres, quorum semen magnum usum habet ; & rubiam, Garansam Gallis, nostratisbus Meedekrappe dictam, pannis præparandis, ne color deflorescat, eumque intimius imbibat, per necessarium : nec defunt uberrima saginando pecori pascua, non solum intra aggeres, sed etiam extra, in ipsa ora quæ fluctibus marinis non raro irrigatur.

Zelandi ingenio sunt acri, industria singulare, & callidi vulgo judicantur : foeminarum genus nitor imprimis studet ; & utrique moribus ad Brabantinos & Gallos magis quam ad Hollandos aut Germanos accedunt. Viris præcipuum navigandi studium, in quo ut plurimum excellunt ; quippe in bellorum & tempestatum periculis fortis & imperterriti, & nauticæ artis supra modum gnari : nec minus industrios hic agricolæ invenias : denique cauti admodum sunt mercatores.

Præcipua Zelandiæ insula & extima versus *Walachria.* Austrum & Occasum est Walachria, ab Ortu (intermedia tamen Zuytbevelandia) Brabantæ obversa, à Meridie Flandriæ : incolarum frequentia, urbium & pagorum splendore, commerciisque cæteras omnes longe superans. Ambitu suo octo fere millaria complectitur : for-

*Vnde no-
men Ze-
landiæ.*

B E L G I C A .